Tương Ưng Minh Kiến (Abhisamaya Saṃyutta)

Kinh Tương Ưng Bộ (VNC PHVN, 2020)

13. TƯƠNG ƯNG minh kiến {ABHISAMAYASAMYUTTA}

I. KINH ĐẦU MÓNG TAY (Nakhasikhãsutta) (S. II. 133) 74. Như vây tôi nghe. Một thời, Thế Tôn ở Sãvatthi, Jetavana, tại vườn ông Anãthapindika. Rồi Thế Tôn lấy lên một ít bụi trên đầu móng tay rồi gọi các Tỷ-kheo: Các ông nẹhĩ thế nào, này các Tỷ-kheo, cái gì nhiều hơn, một ít bụi này Ta lấy lên trên đau ngón tay hay là quả đất lớn này? Chính cái này? bạch Thế Tôn, là nhiều hơn, tức là quả đất lớn nàỵ. ít hơn là ít bụi được Thế Tôn lấy lên trên đầu ngón tay; không phải một trăm lần, không phải một ngàn lần? không phải trăm ngàn lần có thể sánh bằng? khi so sánh quả đất lớn với ít bụi được The Tôn lấy lên trên đầu ngón tay. Cũng vậy, này các Tỷ-kheo, đối với vị Thánh đệ tử đã chứng được Kiến cụ túc, đối với người đã chứng được minh kiến, cái này là nhiều hơn, tức là khổ đã được đoạn tận, đã được diệt tận. Khổ còn lại chừng chút ít; không phải một trăm lân, không phải một ngàn lân, không phải một trăm ngàn lân có thê sánh bằng, khi so sánh với khổ uẩn trước đã được đoạn tận, đã được diệt tận, tức nhiều nhất là bảy lần.1 Như vậy? lợi ích lớn thay, này các Tỷ-kheo, là pháp minh kiến (dhammãbhisamaya, pháp hiện quán); như vậy, lợi ích lớn thay là chứng đắc Pháp nhãn. II. KINH HỒ SEN (Pokkharanĩsutta)2 (5. II. 133) 75. Trú ở Sãvatthi... Này các Tỷ-kheo5 ví như một hồ sen năm mươi do-tuần bề dài, năm mươi do-tuần bề rộng và năm mươi do-tuần bề sâu? nước đầy tràn khiến con quạ có thể uống được. Từ nơi hồ sen ấy, một người lấy nước lên với đầu ngọn cỏ. Các ông nghĩ thế nào? Này các Tỷ-kheo5 cái nào nhiều hơn, nước được lấy lên trên đầu ngọn cỏ hay nước của hồ sen? Chính cái này, bạch Thế Tôn, là nhiều hơn, tức là nước của hồ sen. ít hơn là nước được lấy lên trên đầu ngọn cỏ; không phải một trăm lần, không phải

1 Sattakkhatturnparamatã. Xem s. V. 458; A. I. 233f; PC. 77, 268. 2 Tham chiếu: Tạp.(T.02. 0099.891. 0224b 11).

một ngàn lần? không phải một trăm ngàn lần có thể sánh bằng, khi so sánh nước của hồ sen với nước được lấy lên trên đầu ngọn cỏ. Cũng vậy, này các Tỷ-kheo, đối với bậc Thánh đệ tử đã chứng được Kiến cụ túc, đối với người đã chứng được minh kiến? cái này là nhiều hơn, tức là khổ đã được đoạn tận, đã được diệt tận. Khổ còn lại chừng chút ít; không phải một trăm làn, không phải một ngàn lần, không phải một trăm ngàn lần có thể sánh bàng, khi so sánh với khổ uẩn trước đã được đoạn tận, đã được diệt tận, tức nhiều nhất là bảy lần. Như vậy? lợi ích lớn thay, này các Tỷ-kheo? là pháp minh kiến; như vậy, lợi ích lớn thay là chứng đắc Pháp nhãn. III. KINH NƯỚC SÔNG HỢP DÒNG (Sambhejjaudakasutta) (S II. 134) 76. Trú ở Sãvatthi... Này các Tỷ-kheo9 ví như các con s6ĩig lớn này, cùng nhau đồng chảy, cùng nhau hợp dòng như sông Gaôgã (sông Hăng), sông Yamunã, sông Aciravatĩ, sông Sarabhũ, sông Mahĩ. Từ các chỗ hợp dòng ấy, một người lấy lên hai hay ba giọt nước. Các ông nghĩ thế nào, này các Tỷ-kheo, cái nào là nhiều hơn, hai hay ba giọt nước được lấy lên hay là nước ở chỗ hợp dòng?

Chính cái này, bạch Thê Tôn, là nhiêu hơn, tức là nước hợp dòng. It hơn là hai hay ba giọt nước được lấy lên; không phải một trăm lần, không phải một ngàn lần, không phải một trăm ngàn lần có thể sánh bằng, khi so sánh nước ở chỗ hợp dòng với hai hay ba giọt nước được lấy lên. Cũng vậy? này các Tỷ-kheo... (như trên)... chứng đắc Pháp nhãn.

IV KINH NƯỚC SÔNG HỢP DÒNG THỨ HAI ịỊỉutìyasambhẹịịaudakasuttà) (S. II. 135) 77. Trú ở Sãvatthi... Này các Tỷ-kheo5 ví như các con sông lớn này, cùng nhau đồng chảy, cùng nhau hợp dòng như sông Gaồgã, sông Yamunã, sông Aciravatĩ, sông Sarabhũ, sông Mahĩ; nước các con sông ấy đi đến đoạn tận, diệt tận, chỉ trừ hai hay ba giọt nước. Các ông nghĩ thế nào, này các Tỷ~kheo? cái gì nhiều hơn, nước sông hợp dòng đi đến đoạn tận, diệt tận? hay là hai hay ba giọt nước còn lại? Chính cái này, bạch Thê Tôn? là nhiêu hơn, tức là nước sông hợp dòng đi đến đoạn tận, diệt tận. ít hơn là hai hay ba giọt nước còn lại; không phải một trăm lần, không phải một ngàn lần, không phải một trăm ngàn lần có thể sánh bằng, khi so sánh nước sông hợp dòng đi đến đoạn tận, diệt tận với hai hay ba giọt nước còn lại. Cũng vậy5 này các Tỷ-kheo... chứng đắc Pháp nhãn.

V. KINH QUẢ ĐẤT (Pathavĩsutta) (5. II. 135) 78. Trú ở Sãvatthi...

Ví nhu, này các Tỷ-kheo, có người đặt bảy cục đất tròn to bằng hột táo trên quả đất lớn. Này các Tỷ-kheo5 các ông nghĩ thế nào, cái nào là nhiều hơn, bảy cục đất tròn to bằng hột táo được đặt [trên quả đất] hay là quả đất lớn? Chính cái này, bạch Thế Tôn, là nhiều hơn, tức là quả đất lớn. ít hơn là bảy cục đất tròn to bằng hột táo được đặt [trên quả đất]; khônệ phải một trăm lần, không phải một ngàn, không phải một trăm ngàn lần có thê sánh bằng, khi so sánh quả đất lớn với bảy cục đât tròn được đặt [trên quả đất]. Cũng vậy, này các Tỷ-kheo... chứng đắc Pháp nhãn.

VI. KINH QUẢ ĐẤT THỨ HAI (Dutìyapathavĩsutta) (5. II. 136) 79. Trú ở Sãvatthi... Ví nhu, này các Tỷ-kheo? quả đất lớn đi đến đoạn tận, diệt tận, trừ bảy cục đất tròn lớn bằng hột táo. Các ông nghĩ thế nào, này các Tỷ-kheo? Cái nào là nhiều hơn, quả đất lớn đi đến đoạn tận, diệt tận hay là bảy cục đất tròn lớn bằng hột táo còn lại? Chính cái này, bạch Thế Ton, là nhiều hơn9 tức là quả đất lớn đi đến đoạn tận5 diệt tận. ít hơn là bảy cục đất tròn lớn bằng hột táo còn lại; không phải một trăm lần, không phải một ngàn lần, không phải một trăm ngàn lần có thể sánh bằng, khi so sánh quả đất lớn đi đến đoạn tận? diệt tận với bảy cục đất tròn lớn bằng hột táo còn lại. Cũng vậy, này các Tỷ-kheo... chứng đắc Pháp nhãn.

VII. KINH BIỂN (Samuddasutta) (S. II. 136) 80. Trú ở Sãvatthi... Ví nhu, này các Tỷ-kheo, một người từ biên lớn lây lên hai hay ba giọt nước. Các ông Ĩiệhĩ thế nào, này các Tỷ-kheo, cái nào là nhiều hơn, hai hay ba giọt nước được lẩy lên hay là nước biển lớn? Chính cái này, bạch Thế Tôn, là nhiều hơn, tức là nước biển lớn. ít hơn là hai hay ba giọt nước được lấy lên; không phải một trăm lần, không phải một ngàn lần, không phải một trăm ngàn làn có thế sánh bằng, khi so sánh nước biển lớn với hai hay ba giọt

nước được lấy lên. Cũng vậy, này các Tỷ-kheo... chứng đắc Pháp nhãn.

VIII. KINH BIỂN THỨ HAI (Dutiyasamuddasuttd) (S. II. 137) 81. Trú ở Sãvatthi... Ví như, này các Tỷ-kheo5 biển lớn đi đến đoạn tận, diệt tận, trừ hai hay ba giọt nước. Các ông nghĩ thế nào, này các Tỷ-kheo5 cái gì là nhiều hơn, nước biển lớn đi đến đoạn tận, diệt tận hay là hai hay ba giọt nước còn lại? Chính cái này, bạch Thế Tôn? là nhiều hơn, tức là nước biển lớn đi đến đoạn tận, diệt tận. It hơn là hai hay ba giọt nước còn lại; không phải một trăm lân, không phải một ngàn lân, không phải một trăm ngàn lân có thê sánh bang,

khi so sánh nước của biển lớn đi đến đoạn tận, diệt tận với hai hay ba giọt nước còn lại. Cũng vậy? này các Tỷ-kheo... chứng đắc Pháp nhãn.

IX. KINH VÍ DỤ VỚI NÚI (Pabbatasuttà) (S II. 137) 82. Trú ở Sãvatthi... Ví như, này các Tỷ-kheo; có người đặt bảy hòn sỏi lớn bằng hột cải trên vua núi Tuyết. Các ông nghĩ thế nào, này các Tỷ-kheo? cái nào là nhiều hơn, bảy hòn sỏi lớn bằng hột cải được đặt [trên núi] hay là vua núi Tuyết? Chính cái này, bạch Thế Tôn, là nhiều hơn, tức là vua núi Tuyết. ít hỹn là bảy hòn sỏi lớn bằnẹ hột cải được đặt [trên núi]; không phải một trăm làn, không phải một ngàn lan, không phải một trăm ngàn lần có thể sánh bằng? khi so sánh vua núi Tuyết với bảy hòn sỏi lớn băng hột cải được đặt [trên núi]. Cũng vậy, này các Tỷ-kheo... chứng đắc Pháp nhãn.

X. KINH VÍ DỤ VỚI NÚI THỨ HAI (Dutiyapabbatasutta) (5. II. 138) 83. Trú ở Sãvatthi... Ví như, này các Tỷ-kheo5 vua núi Tuyêt đi đên đoạn tận, diệt tận? chỉ còn lại bảy hòn sỏi lớn bằng hột cải. Các ông nghĩ thế nào, này các Tỷ-kheo, cái nào là nhiều hơn, vua núi Tuyết đi đến đoạn tận? diệt tận hay là bảy hòn sỏi lớn bằng hột cải được còn lại? Chính cái này5 bach Thế Tôn, là nhiều hơn, tức là vua núi Tuyết đi đến đoạn tận? diệt tận này. ít hơn là bảy hòn sỏi lớn bằng hột cải còn lại này; không phải một trăm lần? không phải một ngàn lần, không phải một trăm ngàn lần có thể sánh bằng, khi so sánh vua núi Tuyết đi đến đoạn tận, diệt tận với bảy hòn sỏi lớn bằng hột cải còn lại. Cũng vậy? này các Tỷ-kheo5 đối với vị Thánh đệ tử đã chứng được Kiến cụ túc, đối với người đã chứng được minh kiến, cái này nhiều hơn, tức là khổ đã được đoạn tận, diệt tận. Kho còn lại chừng chút ít; không phải một trăm lần, không phải một ngàn lần, không phải một trăm ngàn lần có thể sánh bằng, khi SO sánh với khổ uẩn trước đã được đoạn tận5 diệt tận tức nhiều nhất là bảy lần. Như vậy? lợi ích lớn thay, này các Tỷ-kheo, là pháp minh kiến; như vậy, lợi ích lớn thay là chứng đắc Pháp nhãn. XL KINH VÍ DỤ VỚI NÚI THỨ BA (Tatiyapabbatasutta)(y II. 138) 84. Trú ở Sãvatthi... Ví như, này các Tỷ-kheo5 các ông đặt bảy hòn sỏi lớn bằng hột đậu trên vua núi Sineru (Tu-di). Các ông nghĩ thế nào, này các Tỷ-kheo5 cái nào là nhiều hơn, bảy hòn sỏi lớn bằng hột đậu được đặt [trên núi] hay là vua núi Sineru? Chính cái này, bạch Thế Tôn, là nhiều hơn, tức là vua núi Sineru. ít hơn là bảy hòn sỏi lớn bằng hột đậu được đặt [trên núi]; không phải một trăm lần?

không phải một ngàn lần, không phải một trăm ngàn lần có thể sánh bằng, khi so sánh vua núi Sineru với bảy hòn sỏi lớn bằng hột đậu được đặt [trên núi]. Cũng vậy? này các Tỷ-kheo? so sánh sự chứng đắc của vị Thánh đệ tử đã chứng được Kiến cụ túc, của người đã chứng được minh kiến, thời sự chứng đắc của các hàng Sa-môn, Bà-la-môn, du sĩ ngoại đạo không bằng một trăm lần, không bằng một ngàn lần5 không bằng một trăm ngàn lần. Cũng vậy, chứng đắc lớn, này các Tỷ-kheo, là Kiến cụ túc, là người đã chứng được đại trí như vậy.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.